

I medfør af Forretningsordenen for Inatsisartut § 32, stk. 3, nr. 1, fremsætter formanden for delegation for Inatsisartut i Vestnordisk Råd, Josef Motzfeldt, følgende beslutningsforslag:

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Inatsisartut tilslutter sig Vestnordisk Råds rekommandation nr. 3/2009, rekommandationen lyder som følger:

Vestnordisk Råd foreslår over for Islands regering og Færøernes og Grønlands Naalakkersuisut at bidrage til et øget vestnordisk samarbejde om boglig uddannelse, erhvervsuddannelser og erhvervspraktik for ufaglærte i de vestnordiske lande for derigennem at skabe et incitament for ikke-universitetsuddannede personer til at øge deres viden og kunnen og derved også deres livskvalitet og arbejdsmuligheder.

Vestnordisk Råd opfordrer landene til at iværksætte et sådant samarbejde gennem økonomisk støtte til forsøgsprojekter inden for dette felt mellem de vestnordiske lande i overensstemmelse med de ideer, der kommer frem i den efterfølgende redegørelse.

(Josef Motzfeldt, Delegationsformand)

Begrundelse:

Parallelt med den globale økonomiske krise har man set en økonomisk lavkonjunktur og en øget arbejdsløshed. Erfaringen fra de vestnordiske lande (så vel som i andre lande) viser, at arbejdsløsheden går hårdest ud over personer, der har begrænset uddannelse eller faglig træning. En oversigt udarbejdet af den islandske arbejdsorganisation viser, at fyringerne inden for de seneste måneder har gået hårdest ud over de personer, der ikke har anden uddannelse end grundskoleeksamen. Desuden viser det sig, at antallet af unge arbejdsløse er steget dramatisk og at flere mænd end kvinder har mistet deres job (<http://www.smugan.is/frettir/frettir/2008/12/30/nr/469>). I Grønland ser man en lignende situation, hvor 81,4 % af de personer, der var arbejdsløse i 2008 og boede i bymæssig bebyggelse, var ufaglærte. De fleste af disse personer var mænd.

Arbejdsløsheden er vokset på hele det vestnordiske område i løbet af de seneste måneder, dog mest i Island, hvor arbejdsløsheden i april 2009 var 9,1 %, sammenlignet med 3,4 % på Færøerne.

De vestnordiske lande har det fælles problem, at mange unge afbryder deres uddannelse. Således viste en rapport fra Nordisk Ministerråd i 2008 at ca. 40 % af unge i de islandske ungdomsuddannelsesskoler afbryder deres uddannelse. Hvad der vækker speciel opmærksomhed er, at i det mindste i Island og Grønland drejer det sig mest om elever i faglige erhvervsskoler. Undersøgelser viser derudover, at personer, der har lille eller ingen formel uddannelse, har en svagere tendens til at søge efteruddannelse end personer med mere uddannelse.

Vestnordisk Råds Temakonference om uddannelsesstilbud for personer uden længere skolegang eller faguddannelse blev afholdt i Grønland 4.- 7. august 2009. Konferencens hovedmål var at kortlægge uddannelsesstilbud i Vestnorden for denne samfundsgruppe og undersøge på hvilken måde de vestnordiske lande dels kunne øge sit internationale samarbejde om uddannelsesudbud, og dels kunne skabe et incitament for personer til at øge sin kunnen og derigennem sin livskvalitet og sine arbejdsmuligheder.

Konferencen nåede til den konklusion at der i Island er et rimeligt godt uddannelsesudbud for personer uden længere skolegang, ikke mindst gennem fagforeningerne, idet man siden 2000 i

stigende grad har tilbudt uddannelse og uddannelsesstøtte til personer, der ikke har opnået nogen uddannelse inden for det formelle uddannelsessystem. Arbejdsmarkedets parter har oprettet organisationer som f.eks. Fræðslumiðstöð atvinnulífsins (Erhvervslivets Undervisningscenter), der har oprettet regionale efteruddannelsescentre med fokus på de personer, der har den korteste uddannelse. Fagforeningerne har ligeledes gennem de seneste år forsøgt at sætte højere beløb i det uformelle uddannelsessystem, og dette initiativ fra fagforeningernes side har vist sig at være det mest effektive for netop denne samfundsgruppe. I lyset af disse erfaringer i Island og af temakonferencens mål fremlægges følgende forslag om forsøgsprojekter til at øge samarbejdet mellem de vestnordiske lande. Ideen er at muliggøre en opbygning af et nærmere samarbejde på dette felt, som ifølge planen vil omfatte et tresidigt samarbejde mellem alle de vestnordiske lande:

Forsøgsprojektet går ud på at tilbyde ungdoms- og lærerudveksling mellem de vestnordiske lande. Det første skridt ville være at tilbyde 5 til 7 unge eller ufaglærte og et mindre antal lærere fra Grønland og Færøerne et års- eller semesterophold på den erhvervsfaglige afdeling på Ísafjörður Gymnasium med kost og logi på skolens kollegium. Fræðslumiðstöð Vestfjarða (Vestfjordenes Undervisningscenter) ville opbygge den faglige undervisningsplan og styre projektet og endda tilrettelægge uddannelse i visse boglige fag. Ísafjörðurs Gymnasium ville stå for den praktiske udførelse af faguddannelsen. Det næste skridt ville være at arbejde hen imod et generelt samarbejde mellem elever og lærere i alle de vestnordiske lande. Der ville blive søgt støtte fra nordiske fonde og fra myndighederne, der ville svare til den islandske stats tilskud pr. elev på de islandske ungdomsuddannelsesskoler i den periode, hvor eleverne ville være under uddannelse i Ísafjörður.